

[Kjeldgaard Iversen.]

synderligt håb om at komme af med loven eller blot at få tid til at overveje de værste urimeligheder i den?

Jeg vil gerne pege på en enkelt ting i forbindelse med disse skatter, der gør, at retsforbundet er særdeles utilfreds med dem. Der er ikke tvivl om, at netop omsætnings-skatter har den kedelige virkning at sanere branchen ved at udskyde de mindre, men iøvrigt ganske effektive konkurrenter. Dette har man opdaget fra forskellig side, og derfor er man tilbøjelig til at anerkende princippet om beskatning af disse varer, selvom man iøvrigt klager over de åbenbare urimeligheder.

Eksempler på branchesanering på grundlag af denne lov har vi bl. a. i radiobranchen, hvor antallet af tilmeldte forhandlere af radiomodtagere siden afgiftens gennemførelse er blevet reduceret væsentligt, hvilket indebærer større muligheder for prisaftaler mellem de resterende. Et andet eksempel på branchesanering har vi i lædervarebranchen, hvor det oplyses, at mange fabrikker og grossister i det sidste halve år har indstillet deres virksomhed.

Det er selvfølgelig muligt, at man fra visse politiske sider er interesseret i en sådan sanering, men det må da være klart, at det aldrig kan være til forbrugernes fordel at indskrænke konkurrencen, således at der kan opstå prisaftaler. At tendensen ved beskattede produktioner går i retning af koncentration af erhvervet, har vi bevis for i den danske sprit- og tobaksindustri, og når man nu fra alle sider klager over den tendens, der er i dag til trust- og ringdannelser, synes jeg, der er al mulig grund til netop at have opmærksomheden henvendt på det forhold, at det er statens egne foranstaltninger, der skaber trusterne. Men selvom udviklingen for visse brancher i det lange løb måske virker tilfredsstillende for branchens snævre interesser, er hovedsagen i dag dog den, at de omhandlede afgifter er af en sådan størrelse og medfører et sådant administrationsbesvær for både staten og erhvervene, at dette alene sætter erhvervene i store vanskeligheder.

Det oplyses fra mange sider, at beskæftigelsen på grund af den svigtende afsætning er stærkt faldende. Dette gælder ikke mindst radiobranchen både i detaillistedet

og i fabrikantledet. Det er ikke for meget sagt, når det hævdes, at netop denne branche er særlig hårdt ramt. Det ligger i, at konjunkturterne hurtigt spiller ind overfor denne branche; det er der, folk først sætter ind med deres besparelser, når deres forbrug skal begrænses. Nu producerer radiobranchens fabrikker jo på lang sigt, og derfor virker det særlig voldsomt, når den bliver påtvunget et unaturligt fald i omsætningen med dertil hørende likviditetsvanskeligheder både for forhandlerne og for fabrikkerne. Det får selvfølgelig konsekvenser med hensyn til beskæftigelsen fremover. Forøvrigt er der det med radiobeskatningen, at den er særdeles vanskelig at administrere; det blev dokumenteret ved den behandling, vi havde i efteråret af fjernsynsskatten, og jeg synes ærlig talt, at det er et argument mere for at få denne lov, som dog ikke kan betyde noget i penge for finansministeren, fjernet.

I lædervarebranchen er beskæftigelsen efter de foreliggende oplysninger faldet med omkring 30 pct. siden beskatningens gennemførelse. Det vil med andre ord sige, at lovens tilstedeværelse betyder formindskede indtægter både hos de handlende, som rammes direkte af besværet med skatten, og hos dem, der er beskæftiget i den samme branche. Loven betyder, at en lang række varer stiger meget væsentligt i pris, og dermed påvirker den også statens udgifter. Statens udgifter stiger, når man lægger skat på varerne, og statens indtægter af disse skatter reduceres først og fremmest ved omkostningerne ved administrationen. Jeg tror nok, det tør siges, at netop indirekte omsætningsafgifter er nogle af de skatter, der kræver den største administration. Staten får altså også øgede udgifter, befolkningen og navnlig de, der direkte rammes af skatten, får mindre skattepligtige indkomster, således at de ikke kan udrede så meget i direkte skat, med det resultat at staten også får et fald i indtægt. Hvis den højtæredede minister vil gøre resultatet op, tror jeg, det vil vise sig, at disse skatter ikke er til særlig stor fordel for staten.

Udfra den betragtning, at en sådan lovgivning ikke er til fordel for samfundets økonomi og ganske uretfærdig og urimelig i hele sin virkemåde, vanskelig at administrere, og i sin konsekvens giver store administrationsomkostninger for erhvervslivet,